TÒA ÁN NHÂN DÂN
TỈNH NINH BÌNH

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Bản án số 06/2018/HNGĐ-PT
Ngày 17-8-2018
V/v "Ly hôn, tranh chấp về nuôi con khi ly hôn"

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH NINH BÌNH

***- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có*:**
Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Nguyễn Tử Lượng
Các Thẩm phán: Ông Trịnh Việt Thanh và ông Đinh Huy Lưỡng
- Thư ký phiên tòa: Bà Lê Thị Thanh Huyền – Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Ninh Bình.
- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh Ninh Bình: Bà Phạm Thị Thanh Mơ - Kiểm sát viên tham gia phiên toà.

Ngày 17 tháng 8 năm 2018, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Ninh Bình xét xử phúc thẩm công khai vụ án thụ lý số: 09/2018/TLPT-HNGĐ ngày 28 tháng 5 năm 2018 về *Ly hôn, tranh chấp về nuôi con khi ly hôn*.

Do bản án dân sự sơ thẩm số 05/2018/HNGĐ-ST ngày 17 tháng 4 năm 2018 của Toà án nhân dân huyện Hoa Lư bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số: 07/2018/QĐ-PT ngày 09 tháng 7 năm 2018; Quyết định hoãn phiên tòa phúc thẩm số 05/2018/QĐ-PT ngày 26/7/2018 giữa các đương sự:

1. *Nguyên đơn:* Anh **Đinh Xuân Ph** sinh năm 1985; nơi cư trú: Dàn Quân nhạc X, Đoàn nghi lễ quân đội; địa chỉ: Số M, đường T, phường Khương Trung, quận Thanh Xuân, Thành phố Hà Nội. (nơi cư trú trong giai đoạn xét xử sơ thẩm: Khoa Q trường Đại học văn hóa nghệ thuật quân đội, địa chỉ: Số 101 Nguyễn Chí Thanh, quận Đống Đa, Thành phố Hà Nội).

2. *Bị đơn:* Chị **Lâm Thị Ph** sinh năm 1987; nơi ĐKHKTT: Thôn Tr, xã N, huyện Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình; nơi ở hiện nay: Số nhà T, ngõ 569/12, đường L, phường Xuân La, quận Tây Hồ, Thành phố Hà Nội.

3. *Người làm chứng:*

- Bà Vũ Thị Ng sinh năm 1961; nơi cư trú: Xóm Đông, thôn Tr, xã N, huyện Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình.

- Bà Nguyễn Thị Phi Ng sinh năm 1947; nơi cư trú: Xóm Đ, thôn Tr, xã N, huyện Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình.

- Bà Đinh Thị Th sinh năm 1968; nơi cư trú: Xóm N, thôn Tr, xã Ninh Giang, huyện Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình.

4. *Người kháng cáo*: Chị Lâm Thị Ph

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Tại đơn khởi kiện ngày 25 tháng 12 năm 2017 và trong quá trình giải quyết vụ án, nguyên đơn anh Đinh Xuân Ph trình bày:

Anh Ph và chị Lâm Thị Ph tự nguyện kết hôn, có đăng ký kết hôn tại Ủy ban nhân dân phường Khương Trung, quận Thanh Xuân, Thành phố Hà Nội ngày 16/9/2010. Sau khi kết hôn, anh chị chung sống với nhau tại Thành phố Hà Nội. Năm 2014 khi sinh con thứ hai, do hoàn cảnh và kinh tế khó khăn, chị Ph chuyển về sống cùng với bố mẹ anh Ph tại xóm Đ, thôn Tr, xã N, huyện Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình; còn anh Ph vẫn công tác tại Hà Nội, thỉnh thoảng mới về quê thăm gia đình. Anh chị sống hòa thuận, khoảng 2 năm trở lại đây thì vợ chồng phát sinh mâu thuẫn và ngày càng trở nên trầm trọng. Nguyên nhân mâu thuẫn là do tính tình không hợp nhau, chị Ph nghi ngờ anh Ph có quan hệ tình cảm với người phụ nữ khác. Anh Ph đã giải thích nhiều lần nhưng chị Ph không tin, ngược lại chị còn nhờ người theo dõi và giám sát anh. Nghe theo một số người, chị Ph đã đi cúng bái để anh Ph không đi ngoại tình. Mỗi khi anh Ph về nhà thì chị Ph thể hiện thái độ coi thường, mặt nặng mày nhẹ và không tôn trọng anh; mặc dù vợ chồng không cãi chửi nhau nhưng tình cảm vẫn bị rạn nứt và lạnh nhạt dần. Có lần chị Ph đã tự viết đơn xin ly hôn, yêu cầu anh ký nhưng anh không ký. Khoảng 2 năm trở lại đây cuộc sống của anh chị không được yên ổn; chị Ph thường hay cáu gắt, có hành động, lời nói không đúng mực với anh và bố mẹ anh. Tháng 10/2017 anh Ph đã nộp đơn xin ly hôn nhưng do gia đình hai bên khuyên giải và xin để cho chị Ph có cơ hội sửa chữa nên anh đã rút đơn. Sau khi anh rút đơn xin ly hôn, chị Ph không những không sửa đổi mà thái độ và tính cách ngày càng quá đáng làm cho anh quyết tâm xin ly hôn. Thời gian gần đây, chị Ph luôn có những biểu hiện thái quá như đòi bỏ đi kể cả lúc nửa đêm, có lần chị Ph bế con lên trên trần nhà nói sẽ ôm con nhẩy lầu tự tử. Hiện nay, anh Ph thấy cuộc sống vợ chồng quá ngột ngạt, không còn tình cảm, không thể tiếp tục chung sống với nhau được nữa nên đề nghị Tòa án giải quyết cho anh ly hôn với chị Lâm Thị Ph.

Về con chung: Anh Ph và chị Ph có hai con chung là cháu Đinh Ngọc Phương L, sinh ngày 18/9/2011 và cháu Đinh Ngọc Khánh L, sinh ngày 15/01/2014. Khi ly hôn anh Ph xin được nuôi một trong hai con, không bên nào phải cấp dưỡng nuôi.

Về tài sản, công nợ chung: Anh chị không có nên không đề nghị Tòa án giải quyết.

Tại bản tự khai ngày 15/01/2018 và trong quá trình giải quyết vụ án bị đơn chị Lâm Thị Ph trình bày:

Về quá trình kết hôn, chung sống của chị Ph và anh Ph đúng như anh Ph đã khai. Vợ chồng chị chung sống được một thời gian thì phát sinh mâu thuẫn,

nguyên nhân là do anh Ph có quan hệ với người phụ nữ khác về kiếm cớ gây sự với chị Ph và luôn cho rằng chị có những hành động, lời nói không đúng mực với anh và bố mẹ anh. Chị Ph cho rằng bản thân chị luôn làm đúng trách nhiệm của một người con dâu, một người vợ chăm sóc con cái, khi bố anh ốm phải đi viện cũng một tay chị lo lắng, chăm sóc nhưng anh Ph lại không biết điều đó, không yêu thương chị mà ngược lại anh còn hết lần này đến lần khác xin ly hôn. Chị Ph không đồng ý ly hôn vì mâu thuẫn của vợ chồng chưa đến mức phải ly hôn, chị vẫn còn tình cảm với anh Ph và nếu ly hôn thì các con chị sẽ khổ. Chị Ph đề nghị Tòa án hòa giải để vợ chồng về đoàn tụ, cùng nhau nuôi dạy con cái.

Về con chung: Anh chị có hai con chung là cháu Đinh Ngọc Phương L, sinh ngày 18/9/2011 và cháu Đinh Ngọc Khánh L, sinh ngày 15/01/2014 nếu Tòa án giải quyết cho anh chị ly hôn thì chị đề nghị được nuôi cả hai con và yêu cầu anh Ph phải cấp dưỡng nuôi.

Về tài sản, công nợ chung: Anh chị không có nên không đề nghị Tòa án giải quyết.

Tại bản án số 05/2018/HNGĐ-ST ngày 17 tháng 4 năm 2018 Tòa án nhân dân huyện Hoa Lư đã quyết định:

1. *Về hôn nhân:* Xử cho ly hôn giữa anh Đinh Xuân Ph và chị Lâm Thị Ph.

2. *Về con chung*: Giao cháu Đinh Ngọc Phương L, sinh ngày 18/9/2011 cho anh Đinh Xuân Ph trực tiếp trông nom, chăm sóc, giáo dục, nuôi dưỡng. Giao cháu Đinh Ngọc Khánh L, sinh ngày 15/01/2014 cho chị Lâm Thị Ph trực tiếp trông nom, chăm sóc, giáo dục, nuôi dưỡng. Anh Ph, chị Ph không phải cấp dưỡng nuôi con chung cho nhau.

Người không trực tiếp nuôi dưỡng con có nghĩa vụ tôn trọng quyền của con được sống chung với người trực tiếp nuôi dưỡng, người không trực tiếp nuôi con có quyền, nghĩa vụ thăm nom con mà không ai được cản trở; nếu lạm dụng việc thăm nom, chăm sóc con để cản trở hoặc gây ảnh hưởng xấu đến việc chăm sóc nuôi dưỡng, thì người trực tiếp nuôi con có quyền đề nghị Toà án hạn chế quyền thăm nom con của người đó. Khi cần thiết có quyền yêu cầu thay đổi việc nuôi con.

3. *Về án phí*: Anh Đinh Xuân Ph phải nộp 300.000 đồng án phí ly hôn và được khấu trừ vào số tiền đã nộp tại biên lai thu số AA/2010/00723 ngày 26/12/2017 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Hoa Lư.

Ngoài ra, bản án còn tuyên quyền kháng cáo đối với các đương sự theo quy định của pháp luật; quyền thoả thuận, yêu cầu, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định của Luật Thi hành án dân sự.

Không nhất trí với bản án sơ thẩm với lý do bản án không khách quan, áp đặt, vội vàng, trái đạo đức xã hội, nên ngày 10 tháng 5 năm 2018 chị Ph kháng cáo, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm giải quyết: *Hủy Bản án sơ thẩm số 05/2018/HNGĐ-ST ngày 17 tháng 4 năm 2018 của Tòa án nhân dân huyện Hoa Lư, yêu cầu xem xét việc nuôi con và tài sản của chị Ph đang ở nhà chồng.*

Tại phiên tòa phúc thẩm:

Nguyên đơn, anh Đinh Xuân Ph nộp bản sao "Đơn xin xác nhận" ngày 23/7/2018 của chị Trần Thị H, nơi tạm trú: Thôn V, xã Thanh Liệt, huyện Thanh Trì gửi công an xã Thanh Liệt, huyện Thanh Trì, Tp Hà Nội xin xác nhận về việc: Khoảng 23 giờ ngày 29/6/2018 đến 00 giờ 30 phút ngày 30/6/2018 tại nơi tạm trú của chị H, khi chị H và anh Ph đang ngồi nói chuyện thì chị Ph cùng 5 – 6 người họ hàng xông vào đánh đập hành hung, chửi bới, bôi nhọ danh dự nhân phẩm gây mất trật tự tại nhà trọ của chị H. Anh Ph vẫn giữ nguyên yêu cầu khởi kiện và đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Bị đơn, chị Lâm Thị Ph vẫn giữ nguyên nội dung kháng cáo và bổ sung: Đề nghị Tòa án giao cả hai con chung cho chị nuôi dưỡng, anh Ph phải cấp dưỡng nuôi con 1.500.000đ/1 tháng/1 con, thời gian từ khi chị Ph được nuôi con cho đến khi con của anh chị đủ 18 tuổi. Chị Ph nộp bản photo "Đơn xin xác nhận" của chị Ph gửi công an xã Thanh Liệt, huyện Thanh Trì, xin xác nhận về việc 00 giờ 30 phút ngày 30/6/2018 chị Ph và anh em nhà chị Ph bắt gặp anh Ph có mặt tại phòng trọ của chị H. Ngoài ra, chị Ph còn xuất trình để Hội đồng xét xử xem 01 đoạn video clip diễn ra cảnh xô xát giữa chị Ph với anh Ph và chị H vào khoảng 00 giờ 30 phút ngày 30/6/2018, tại phòng trọ của chị H; chị Ph thừa nhận hôm đó có tát anh Ph, chị H mỗi người một cái. Chị Ph đã làm "Đơn tố cáo" gửi Bộ trưởng Bộ quốc phòng và các cơ quan chức năng, tố cáo và đề nghị xử lý về hình sự đối với anh Đinh Xuân Ph theo quy định tại Điều 182 Bộ luật hình sự năm 2015.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Ninh Bình đã phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Hội đồng xét xử, Thư ký phiên tòa và của những người tham gia tố tụng trong quá trình giải quyết vụ án ở giai đoạn xét xử phúc thẩm và đề nghị Hội đồng xét xử:

- Áp dụng khoản 1 Điều 308, Điều 148 của Bộ luật tố tụng dân sự, Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

- Không chấp nhận yêu cầu kháng cáo của chị Lâm Thị Ph; Giữ nguyên Bản án sơ thẩm số 05/2018/HNGĐ-ST ngày 17 tháng 4 năm 2018 của Tòa án nhân dân huyện Hoa Lư.

- Buộc chị Ph phải chịu án phí dân sự phúc thẩm theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Chị Lâm Thị Ph là bị đơn nên có quyền kháng cáo bản án. Đơn kháng cáo, biên lai thu tiền tạm ứng án phí phúc thẩm nộp trong hạn luật định; hình thức, nội dung đơn kháng cáo của chị Ph phù hợp với quy định tại Điều 272 của Bộ luật tố tụng dân sự, do đó được xem xét theo trình tự thủ tục phúc thẩm. Nội dung bổ sung kháng cáo của chị Ph không vượt quá phạm vi kháng cáo ban đầu nên được xem xét giải quyết trong vụ án.

[2] Tòa án nhân dân huyện Hoa Lư thụ lý, giải quyết theo thủ tục sơ thẩm Đơn khởi kiện ngày 25/12/2017 của anh Đinh Xuân Ph là đúng thẩm quyền được

quy định tại các Điều 28, 35, 39 của Bộ Luật tố tụng dân sự. Trong quá trình giải quyết vụ án, Tòa án cấp sơ thẩm đã tuân thủ và thực hiện đầy đủ các thủ tục tố tụng, ban hành và tống đạt các văn bản tố tụng của Tòa án theo đúng quy định của pháp luật. Tại phiên tòa sơ thẩm ngày 17/4/2018, mặc dù chị Lâm Thị Ph đã được tống đạt Quyết định hoãn phiên tòa và giấy triệu tập hợp lệ nhưng vắng mặt không có lý do. Căn cứ khoản 2 Điều 227, khoản 3 Điều 228 của Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân huyện Hoa Lư tiến hành xét xử vụ án vắng mặt chị Ph là đúng quy định của pháp luật.

[3] Về thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm của bản án đúng quy định tại các Điều 11, 12, 14 và Điều 63 của Bộ luật tố tụng dân sự và không thuộc trường hợp phải từ chối hoặc thay đổi người tiến hành tố tụng. Về thu thập chứng cứ, Tòa án cấp sơ thẩm đã thu thập đầy đủ, đúng trình tự theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

[4] Xét về nội dung vụ án: Lần này là lần thứ hai anh Ph xin ly hôn chị Ph, trong quá trình giải quyết vụ án Tòa án cấp sơ thẩm đã tiến hành hòa giải để cho hai bên về đoàn tụ nhiều lần nhưng không thành. Trên cơ sở lời khai của các đương sự, người làm chứng, xác nhận của chính quyền địa phương và tài liệu mà các đương sự đã cung cấp tại phiên tòa phúc thẩm, đủ căn cứ xác định: Mâu thuẫn xảy ra trong quan hệ vợ chồng giữa anh Ph và chị Ph là có thật và kéo dài nhiều năm, hai người đã sống ly thân, không còn quan tâm, tôn trọng nhau, đã vi phạm nghiêm trọng quyền, nghĩa vụ của vợ chồng; hôn nhân của anh chị đã lâm vào tình trạng trầm trọng, đời sống chung không thể kéo dài, mục đích của hôn nhân không đạt được. Như vậy, bản án sơ thẩm đã chấp nhận yêu cầu xin ly hôn của anh Ph là có căn cứ, phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 56 của Luật hôn nhân và gia đình.

[5] Tại giai đoạn chuẩn bị xét xử và tại phiên tòa phúc thẩm chị Lâm Thị Ph không đưa ra được tài liệu, chứng cứ để chứng minh Bản án sơ thẩm số 05/2018/HNGĐ-ST ngày 17 tháng 4 năm 2018 của Tòa án nhân dân huyện Hoa Lư là *không khách quan, áp đặt, vội vàng, trái đạo đức xã hội*.

[6] Trên cơ sở nhận định từ mục [2] đến mục [5] như đã nêu trên, đủ căn cứ để xác định Tòa án nhân dân huyện Hoa Lư thụ lý, giải quyết và ra Bản án sơ thẩm số 05/2018/HNGĐ-ST ngày 17 tháng 4 năm 2018 là đúng thẩm quyền; thành phần Hội đồng xét xử, trình tự thủ tục tố tụng và việc thu thập chứng đầy đủ theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự; các quyết định của bản án sơ thẩm là khách quan, đúng pháp luật, đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp cho các bên đương sự, không trái đạo đức xã hội; không có một trong các căn cứ được quy định tại các Điều 310, 311 của Bộ luật tố tụng dân sự; do đó, yêu cầu kháng cáo đề nghị hủy bản án sơ thẩm của chị Lâm Thị Ph là không có căn cứ, không được chấp nhận.

[7] Xét về điều kiện nuôi con: Hiện tại, chị Ph chưa có nhà riêng, đang phải đi ở nhờ, nếu giao cả hai con cho chị Ph trực tiếp chăm sóc nuôi dưỡng là không phù hợp, ảnh hưởng đến cuộc sống của các cháu. Anh Ph và chị Ph không ai bị hạn chế quyền của cha mẹ đối với con chưa thành niên, điều kiện chăm sóc, nuôi

dưỡng con của hai bên là ngang nhau. Anh Ph và chị Ph đều có nguyện vọng nuôi con. Từ các căn cứ nêu trên, xét thấy bản án sơ thẩm quyết định giao cho anh Ph, chị Ph mỗi người được nuôi một con chung, không ai phải cấp dưỡng nuôi con là hoàn toàn phù hợp với quy định tại các Điều 69, 70, 81, 82, 83 của Luật hôn nhân và gia đình. Vì vậy, chị Ph kháng cáo yêu cầu xem xét lại việc nuôi con được quyết định trong bản án sơ thẩm, đề nghị Tòa án giao cả hai con chung cho chị Ph nuôi dưỡng, anh Ph phải cấp dưỡng nuôi con 1.500.000đ/1 tháng/1 con, cho đến khi con của anh chị đủ 18 tuổi là không phù hợp, không có căn cứ chấp nhận.

[8] Đối với yêu cầu kháng cáo đề nghị cấp phúc thẩm xem xét về phần tài sản của chị Ph: Trong đơn khởi kiện, anh Ph không yêu cầu Tòa án chia tài sản khi ly hôn, trong thời gian chuẩn bị xét xử sơ thẩm không có đương sự nào yêu cầu giải quyết về việc này. Bản án số 05/2018/HNGĐ-ST ngày 17 tháng 4 năm 2018 của Tòa án nhân dân huyện Hoa Lư không chia tài của anh Ph và chị Ph là giải quyết đúng phạm vi yêu cầu khởi kiện. Theo quy định tại Điều 293 của Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án cấp phúc thẩm chỉ xem xét lại *phần của bản án sơ thẩm* có kháng cáo. Yêu cầu của chị Ph là ngoài phạm vi xét xử phúc thẩm nên không được xem xét giải quyết. Trường hợp chị Ph có yêu cầu chia tài sản thì có quyền khởi kiện đến Tòa án có thẩm quyền để giải quyết bằng một vụ án dân sự khác.

[9] Về án phí: Yêu cầu kháng cáo của chị Lâm Thị Ph không được chấp nhận nên chị Ph phải chịu án phí dân sự phúc thẩm theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 308, Điều 148 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

1. Giữ nguyên Bản án sơ thẩm số 05/2018/HNGĐ-ST ngày 17 tháng 4 năm 2018 của Tòa án nhân dân huyện Hoa Lư.

2. Về án phí: Chị Lâm Thị Ph phải nộp 300.000 đồng (Ba trăm nghìn đồng) án phí dân sự phúc thẩm, nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng án phí dân sự phúc thẩm đã nộp là 300.000 đồng, theo biên lai số AA/2010/00783 ngày 10 tháng 5 năm 2018 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Hoa Lư; chị Ph đã nộp đủ án phí dân sự phúc thẩm.

3. Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án (17/8/2018).

Nơi nhận:
- Tòa án cấp cao tại Hà Nội;
- TAND huyện Hoa Lư;
- VKSND tỉnh Ninh Bình;
- Chi cục THADS huyện Hoa Lư;
- Các đương sự;

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

- Lưu hồ sơ, Văn phòng Tòa án.

Nguyễn Tử Lượng